

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Rada Morari împotriva Tatianei Pavliuc

(încasarea datoriei)

și acțiunea reconvențională

Tatiana Pavliuc împotriva Radei Morari

(declararea nulității recipisei)

împotriva deciziei din 8 aprilie 2024 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-701/24

NR. PIGD 2-22074605-01-03072024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a acesteia.

Judecătoria Bălți, sediul Fălești (jud. D. Cazacu)
Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

22 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Rada Morari, reprezentat de avocatul Radu-Ștefan Patrașcu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 mai 2022 Rada Morari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Pavliuc cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că între Rada Morari în calitate de împrumutător și Tatiana Pavliuc în calitate de împrumutat, a fost întocmită o recipisă cu privire la acordarea împrumutului în mărime de 180 000 de lei pe un termen de un an, termenul limită de rambursare a împrumutului fiind data de 22 octombrie 2020. Conform înțelegerii între părți, Pavliuc Tatiana urma în fiecare lună, începând cu data de 22 noiembrie 2020, să restituie suma de 15 000 de lei.

3. Reclamanta a menționat că și-a onorat în totalmente obligațiile sale contractuale, respectând condițiile contractului menționat, or, Rada Morari careva pretenții la acesta nu a avut. Tatiana Pavliuc a invocat că a transferat către reclamantul Morari Rada suma de 45 000 de lei, însă ulterior nu a mai făcut către reclamantă nici o achitare, suma restantă fiind în mărime de 135 000 de lei. În adresa pârâtei Tatiana Pavliuc a fost transmisă somația în care s-a comunicat despre faptul neonorării în termen a obligațiilor la rambursarea împrumutului, cu solicitarea de a-și onora obligațiile și anume achitarea datoriei restante. Somația înaintată a rămas nesatisfăcută, drept urmare a înaintat prezenta acțiune.

4. În drept și-a întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor art. 774; 775; 776; 858; 874; 942; 947; 1242; 1244 din Codul civil, art. 82; 94; 96; 166-167; 174-175 din Codul de procedură civilă.

5. La 19 septembrie 2022 Rada Morari a depus cerere privind micșorarea pretențiilor, solicitând încasarea datoriei în sumă de 135 000 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 43 418,21 de lei și taxa de stat în sumă de 5 345 de lei, precum și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5 000 de lei și a cheltuielilor suportate pentru citarea publică în mărime de 250 de lei.

6. La 15 septembrie 2023 Tatiana Pavliuc a depus cerere reconvențională împotriva Radei Morari cu privire la declararea nulității recipisei din 22 octombrie 2019.

7. În argumentare acțiunii reconvenționale Tatiana Pavliuc a invocat că în luna octombrie 2019, a ajuns la o înțelegere cu Rada Morari privind închirierea unui spațiu comercial pentru desfășurarea unei activități comerciale. Spațiul comercial, situat în or. Făleşti, str. Mihai Eminescu, nr. 1 A, a fost închiriat din numele pârâtei-reclamante în calitate de administrator al Societății cu Răspundere Limitată „Octapavian” pe un termen de 36 luni, contractul fiind datat cu 22 octombrie 2019.

8. A explicat că atunci când au fost purtate discuțiile referitor la prețul închirierii spațiului comercial, acesta a fost convenit la suma de 17 000 de lei/lunar, însă, Rada Morari a rugat să nu fie scrisă suma reală în contractul de locațiune din 22 octombrie 2019 pentru ca ea să nu plătească impozit mare la stat pentru chiria încasată, ci să se indice doar suma de 2 000 de lei, iar restul de 15 000 de lei să îi achite direct. Pentru a garanta plata sumei de 15 000 de lei care nu este prevăzută în contract, a propus să facă o recipisă formală ca și cum ea i-ar fi împrumutat Tatianeii Pavliuc ca persoană fizică pe un an de zile suma de 180 000 de lei, urmând să-i achite lunar 15 000 de lei.

9. A susținut că urmează să stea obligatoriu cel puțin un an în chirie. Astfel, Rada Morari a profitat de lipsa sa de experiență, de dorința sa de a închiria spațiul respectiv și folosindu-se de naivitatea sa a prins-o în scheme dolosive.

10. A opinat că este evident faptul că nici un spațiu comercial nu poate fi închiriat cu o sumă atât de derizorie de 2 000 de lei/lunar. Din luna octombrie 2019 și până în luna februarie 2020, i-a achitat pentru chiria spațiului comercial în fiecare lună câte 17 000 de lei, fapt care îl consemna prin semnătură într-un caiet atât ea (Pavliuc Tatiana), cât și Morari Rada. Astfel, a achitat pentru primele 4 luni 68 000 de lei. În luna martie 2019 a început pandemia Covid 19 și nu a mai avut posibilitatea să mai desfășoare activitatea comercială și a sistat orice activitate. Respectiv, nu a avut nici de unde să-i mai plătească chiria.

11. A mai menționat că soții Morari s-au folosit de situație pentru a încasa de la ea în mod ilegal sume pentru care nu au nici un drept. Din cauza încrederii sale în acțiunile Radei Morari și de faptul că ea a profitat de această încredere, s-a pomenit atrasă într-o schemă dolosivă. În discuțiile purtate în acea zi, atât Morari Rada, cât și soțul ei, invocau numai pretenții legate de chirie. Sub aspectul celor invocate, a considerat că contractul de împrumut a sumei de 180 000 de lei este un contract simulat, în realitate fiind vorba de un contract secret de locațiune cu o chirie de 15 000 de lei/lunar, pentru un an de zile, suma totală pentru 12 luni constituind

exact 180 000 de lei. Pe de altă parte, recipisa a fost determinată de comportamentul dolosiv al părâtei, respectiv este un act anulabil.

12. În drept, acțiunea reconvențională a fost întemeiată în baza dispozițiilor art. 341, 1089, 1090, 1093, 1252 din Codul civil, art. 166, 167, 172 din Codul de procedură civilă.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 18 mai 2023 a Judecătoriei Judecătoria Bălți, sediul Fălești a fost respinsă acțiunea depusă de Morari Rada și s-a admis acțiunea depusă de Tatiana Pavliuc. S-a declarat nulă recipisa din 22 octombrie 2019 încheiată între Rada Morari și Tatiana Pavliuc.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 8 iunie 2023, Rada Morari, reprezentată de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu, a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 8 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Rada Morari și s-a menținut hotărârea din 18 mai 2023 a Judecătoriei Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

16. Întru consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele relevante, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corespunzător dispozițiile legale incidente, în conformitate cu cerințele art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea fiind legală și întemeiată.

17. Instanța de apel a constatat că raporturile juridice dintre părți au fost corect calificate, iar susținerile apelantului privind existența unui contract de împrumut sunt neîntemeiate, întrucât din ansamblul probelor rezultă caracterul simulat al recipisei din 22 octombrie 2019, aceasta fiind în realitate un instrument de disimulare a prețului real al locațiunii.

18. Instanța inferioară a subliniat că simulația se confirmă prin faptul că ambele acte au fost încheiate la aceeași dată, valoarea derizorie indicată în contractul de locațiune nu corespunde realității economice, iar plățile efectuate corespund, în fapt, chiriei reale de 17 000 de lei/lunar. Totodată, nu s-a făcut dovada transmiterii

efective a sumei pretins împrumutate, sarcina probei revenind apelantului, potrivit art. 118 din Codul de procedură civilă, obligație care nu a fost îndeplinită.

19. De asemenea, instanța de apel a reținut că probele administrate, inclusiv declarațiile martorului, confirmă existența unei înțelegeri între părți de a disimula prețul real al locațiunii în scopul evitării obligațiilor fiscale, ceea ce conferă caracter ilicit simulației invocate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 11 iunie 2024, Rada Morari, reprezentat de avocatul Radu-Ștefan Patrașcu a depus recurs împotriva deciziei din 18 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

21. În esență, în argumentarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept expuse anterior, recurentul a menționat că instanța de apel a interpretat greșit probele administrate, a ignorat caracterul autentic al recipisei și a ajuns la concluzii arbitrare privind existența simulației, fără a exista probe concludente în acest sens, substituindu-se voinței reale a părților și denaturând natura juridică a raporturilor dintre acestea.

22. Totodată, a susținut că instanța de apel a aplicat eronat prevederile legale privind simulația actului juridic, întrucât nu sunt întrunite condițiile pentru a reține existența unui act simulat, iar concluzia privind scopul ilicit al părților, legat de pretinsa fraudare fiscală, nu este probată.

23. Recurenta/reprezentantul a mai indicat că instanța de apel a apreciat în mod greșit declarațiile martorilor și celelalte probe, ignorând faptul transmiterii efective a sumei împrumutate și caracterul obligației de restituire, precum și că a reținut în mod neîntemeiat inexistența raportului de împrumut între părți. De asemenea, s-a invocat că instanța de apel a depășit limitele investirii, a reținut circumstanțe neinvocate de părți și a denaturat obiectul acțiunii, ajungând la concluzii contradictorii și neîntemeiate, inclusiv prin aprecierea eronată a probatoriului și prin motivarea insuficientă a soluției adoptate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

25. Art. 433 alin.(1) lit. a) și f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.

26. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

27. Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.”

28. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 8 februarie 2024, decizia integrală fiind notificată reprezentantului recurente – avocatul Radu-Ștefan Patrașcu, prin intermediul poștei electronice, la 11 aprilie 2024 (f.d.134), iar recurente la 17 aprilie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare (f.d.136). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 11 iunie 2024, se consideră depus în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

30. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă. Completul de judecată al Curții

Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

31. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare substanțială.

32. Completul Curții Supreme de Justiție notează, că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

33. Or, dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

35. Completul de judecată notează că argumentele invocate de recurentă nu sunt apte să combată legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, aceasta fiind adoptată în urma unei analize complete și obiective a circumstanțelor cauzei și a probelor administrate, cu aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural. Criticile formulate se reduc, în esență, la o reinterpretare a situației de fapt și a probatoriului, fără a evidenția erori de drept sau vicii procedurale care să justifice intervenția instanței de recurs.

36. În lipsa unor erori de drept sau a unei aprecieri vădit nerezonabile a probelor, care să justifice intervenția instanței de recurs, completul conchide că decizia atacată este legală și întemeiată.

37. Din considerentele expuse, Completul de judecată conchide că cererea de recurs nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege și consideră recursul ca fiind vădit neîntemeiat.

38. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Rada Morari, reprezentat de avocatul Radu-Ștefan Patrașcu, împotriva deciziei din 8 februarie 2024 a Curții de Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Gheorghe Stratulat